

Únorové vítězství lidu a naše armáda

Události, které vešly do vědomí našich národů jako Vítězný únor 1948, byly neoddelitelnou součástí revolučních přeměn probíhajících ve světě pod vlivem vítězných idejí Velkého října 1917.

Likvidací předmnichovské republiky skončila hanebným způsobem éra mocenské hegemonie buržoazie v našem státě. Komunistická strana Československa zůstala jedinou politickou stranou, která se neposkvřila kapitulanstvím. Byla zároveň jedinou silou schopnou a odhodlanou vyvodit do všech důsledků základní historická poučení z těchto tragických událostí.

Již bezprostředně po úplném rozbití Československa v roce 1939 zformuloval Klement Gottwald jedno z nejzákladnějších historických poučení našeho lidu slovy: „A pro Československo platí ještě více než pro všechny jiné malé národy, že nejen třídní otázka dělnické třídy, nýbrž také národní věc všeho lidu je nerozlučně spjata se Sovětským svazem“. Tím vyjádřil jednotu národních a internacionálních zájmů dělnické třídy Československa.

Druhý klíčový princip politiky strany vyjadřuje v depeši ilegálnímu vedení KSČ na okupovaném území z ledna 1941: „... stále jasněji vystupuje spojitost národního a sociálního osvobození, národního osvobození a socialismu. Dělnická třída, vedená Komunistickou stranou Československa, má nyní velké možnosti získat vedení v národně osvobozené hnutí“. Tyto principy tvořily základní programovou linii KSČ v době národně osvobozené války našeho lidu, jakož i v průběhu národní a demokratické revoluce.

KSČ dokázala v souladu s příznivým vývojem druhé světové války, pod vlivem rozhodujícího podílu SSSR na porážce fašismu, zejména pak v souvislosti s osvobozováním našeho území Sovětskou armádou, vystupňovat svou organizátorskou a bojovou aktivitou, svou vedoucí úlohu v národně osvobozené válce našeho lidu a zajistit akční jednotu lidu pod vedením dělnické třídy.

Politickým základem nové lidově demokratické Československé republiky byla Národní fronta, která vznikla v průběhu národně osvobozené války za druhé světové války. Politika Národní fronty otvírala široký prostor pouze pro působení demokratických sil. Tím vylučovala možnost působení buržoazie v orgánech zákonodárné a výkonné moci státu. Znemožňovala nastolení starého buržoazního parlamentarismu, který by se mohl stát nástrojem k dosažení je-

jích cílů. Nositeli státní moci a základem nové státní i veřejné správy, ale i nejdůležitějším nástrojem revolučních změn ve společnosti byly národní výbory, v nichž měli rozhodující vliv většinou komunisté. Poprvé v dějinách Československa se KSČ stala stranou a tvůrcem vládního programu. Její vojenská politika se stala základem formování hlavních zásad vojenské doktriny osvobozené republiky. Strana se při řešení vojenských otázek v Košickém vládním programu opírala o Leninovu práci „Revoluční armáda a revoluční vláda“. Tato práce všestranně objasňuje strategii a taktiku strany nového typu ve vztahu k armádě v podmínkách demokratické revoluce. Její podstata vycházela z teze, že demokratický převrat je jen prvním stupněm k úplnému osvobození práce od jakéhokoli vykořisťování, prvním stupněm k socialistickému cíli. Dále v této práci formuloval základní východiska budování demokratické armády, která musí plnit historické poslání ozbrojeného nástroje demokratické revoluce.

KSČ vyjádřila v Košickém vládním programu, že přistupuje k zajištění bezpečnosti Československého státu v jednotě s upevňováním vítězství lidové demokracie. Z hlediska vnějšího to znamenalo nejtěsnější spojení se Sovětským svazem. V otázkách armády program říká, že to bude výstavba armády skutečně demokratické a antifašistické, že v této armádě bude skoncováno s apolitičností a že jejím základem budou jednotky bojující na frontách druhé světové války a v domácím odboji, zejména 1. čs. armádní sbor v SSSR. Určuje zásadní úlohu Sovětské armády při formování ČSLA.

Při aplikaci marxisticko-leninských pouček o nutnosti rozbití starého státního aparátu, a tudíž i armády, se KSČ vyvarovala jakékoli šablonovitosti a dogmatismu. Přihlížela k tomu, že v každé zemi je nutné respektovat její zvláštnosti, závislé na historických podmínkách, na poměru třídních sil v mezinárodním i vnitřním měřítku atd. Zvažovala rovněž zvláštnosti samotné československé armády, dané jejím předcházejícím historickým vývojem. Vycházela z toho, že buržoazní armáda byla rozbita zvenku současně s rozbitím československého státu. Nová armáda, jejíž základy vznikaly v průběhu národně osvobozené války, nebyla již svým charakterem buržoazní armádou a odpovídala v podstatě cílům národní a demokratické revoluce. Z toho vycházel i další postup strany. Výstavba nové, lidové a demokratické armády se u nás realizovala cestou postupné revoluční přestavby, i když za cenu některých nutných dočasných kompromisů.

Do období mírové výstavby společnosti i armády vstoupily tedy rozhodující politické síly v Československu a jejich vedoucí osobnosti s vědomím, že nejsložitější období teprve nadchází. Každá z těchto protichůdných třídních sil hledala přístupy a prostředky k řešení svých třídních zájmů. Věděla, že teď půjde o to, kdo s koho, že je nevyhnutelné třídní střetnutí o politickou moc a tím i charakter naší republiky.

Nástup reakce na jaře 1946 KSČ odrazila. Předsjezdové a předvolební kampaně využila k mohutnému nástupu dělnické třídy a všech pracujících. VIII. sjezd KSČ schválil generální linii postupného upevňování a rozšiřování moci dělnické třídy pokojnou cestou. Ústřední otázkou vojenské politiky strany zůstává boj za očistu a demokratizaci důstojnického sboru armády.

Velkého vítězství dosáhla komunistická strana v prvních volbách do Ústavodárného národního shromáždění. Stala se daleko nejsilnější politickou stranou v Československu. Poprvé v historii této země byl do čela vlády, a tím i Nejvyšší rady obrany státu postaven komunist — Klement Gottwald. Tě-

žísť úsilí vlády v budovatelském programu směřovalo k dokončení poválečné obnovy země.

Česká a slovenská buržoazie povzbuzena stupňující se agresivitou imperialismu, zejména však katastrofální neúrodou způsobenou nebývalým suchem v roce 1947 a jejími důsledky, rozhodla se využít vzniklé situace pro přípravu rozhodujícího kontrarevolučního úderu. Chtěla rozložit Národní frontu, slepit protikomunistický blok, vyloučit z vlády komunisty a zvrátit poměry v Československu ve svůj prospěch. Strana čelila rozbižské politice pravicových představitelů a ostatních stran účinnými protiopatřeními.

Když reakce viděla, že její vliv slábne a že jí v nastávajících volbách hrozí drtivá porážka, rozhodla se přejít do rozhodného útoku ještě před sjezdem závodních rad. Dne 20. února podalo z šestadvacetičlenné vlády všech dvádnáct ministrů národně socialistické, lidové a slovenské demokratické strany demisi. Protože to byla menšina vlády, byla podle platných zákonů vláda oprávněna dále plnit své funkce.

Komunisté přešli do rozhodného protiútku a vystupňovali aktivitu mas. Požadovali, aby prezident Beneš bezodkladně přijal demisi a jmenoval vládu obrozené Národní fronty, jejíž složení navrhl Klement Gottwald. Předseda sboru pověřenců Gustáv Husák z titulu své funkce oznámil dopisem pověřencům demokratické strany, že po demisi ministrů jejich strany nemají právo vykonávat vládou delegovanou pravomoc ani ve Sboru pověřenců a musí opustit resorty, které spravují. Lid podporoval politiku komunistů. Po celé zemi vznikaly akční výbory Národní fronty, které začaly očisťovat orgány veřejného života, politické strany a masové organizace od reakce. Rozhodné bylo vystoupení a připravenost mocenských složek, zvláště Sboru národní bezpečnosti a Lidových milic. Jejich klidné, ale varovné vystoupení v pražských ulicích, střežení důležitých budov, jako rozhlasu, nádraží, pošt a také mostů a tunelů dodávalo sebedůvěru silám na straně lidu a působilo strach a nejistotu v řadách reakce. Významnou úlohu sehrálo vystoupení ministra národní obrany armádního generála Ludvíka Svobody na zasedání ústředního akčního výboru Národní fronty, ve kterém ujistil vládu, že armáda jde pevně s lidem. Buržoazie byla zcela izolována a utrpěla politickou porážku.

Pokus reakce o politickomocenský zvrat byl rozdrčen. Otázka moci byla rozhodnuta. Tím byl v Československu vyřešen dlouhodobý zápas o politickou moc mezi dělnickou třídou a buržoazií. Etapa přerůstání národní a demokratické revoluce v revoluci socialistickou byla dovršena.

V souvislosti s hodnocením Února stála nejednou v popředí pozornosti i otázka hodnocení úlohy ozbrojených složek při řešení únorové vládní krize. V početných „memoárech“ československých poúnorových emigrantů se objevují v mnoha případech pokusy vyličít Únor jako ozbrojený puč. Jednostranně, zjednodušeně a subjektivisticky interpretují údaje o vystoupení jednotek SNB a Lidových milic v průběhu únorových událostí. Jaká je pravda o úloze ozbrojených složek státu a Lidových milic v těchto událostech?

Když těsně před Únorem přicházely do vedení strany informace o přípravách některých reakčních kruhů na zneužití části armády a polovojenských organizací proti lidu, bylo 17. února 1948 rozhodnuto založit v závodech Lidové milice a v případě potřeby je i ozbrojit. Tak se v průběhu únorových událostí zrodila nová revoluční mocenská složka dělnické třídy — Lidové milice. Jejich zformováním se vytvořilo významné mocenské zázemí pro politiku a postup strany, zejména v závěrečné fázi střetnutí. Oddíly Lidových milic

byly v únorových dnech většinou beze zbraní. Teprve poslední den vládní krize byly některé oddíly zejména v Praze a Bratislavě vyzbrojeny zbraněmi z brněnské Zbrojovky. Na Slovensku byli vedle oddílů závodních milicí v pohotovosti i bývalí partyzáni. Úloha Lidových milicí a SNB spočívala především v zajišťování pořádku a zákonnosti. Tak tomu bylo i v případě bývalých partyzánů.

Pokud jde o nejpočetnější část ozbrojených složek — Čs. armádu — je třeba vidět, že její velmi složitá vnitřní situace vylučovala, aby se plně počítalo s její aktivní účastí v konečném řešení otázky „kdo s koho“. Těžiště událostí bylo přirozeně mimo armádu, i když možnost jejího vstupu do běhu událostí se všemi z toho plynoucími důsledky se nedala vyloučit. Zabránit tomu, aby vystoupila na straně reakčních sil, byl hlavní úkol, který vedení strany dalo v Únoru komunistům v armádě. Tento úkol však nebyl chápán pasívně ve smyslu neutralizace armády, jak se o tom někdy v minulosti hovořilo i psalo, ale aktivně, ve smyslu boje o získání mas vojáků pro podporu vlády Klementa Gottwalda.

Komunistické straně a pokrokovým silám v armádě se podařilo prosadit některá opatření v poválečné výstavbě armády, která způsobila, že v této době byla již silně diferencována. Těsně v předvečer Února byla ve velitelském sboru armády taková situace, že se sice ještě nepodařilo dosáhnout rozhodujícího obratu v jeho smýšlení, avšak pozice pokrokových sil mezi veliteli se rozšířily. Členy strany byli mnozí příslušníci MNO a Generálního štábu a pracovníci Hlavní správy výchovy a osvěty. Přiznává byla situace v mužstvu. Úsilí reakce ovládnout armádu nebylo úspěšné.

Ve dnech nejvyššího politického napětí se ústřední výbor KSČ obrátil na členy stranického vedení v armádě se žádostí, aby pro všechny případy uvážili, zda by se mohla strana za krajní situace spolehnout na některé dobře vyzbrojené a spolehlivé jednotky armády, kdyby došlo k pokusům o ozbrojené vystoupení reakce. Na základě toho byla pro případ ozbrojeného vystoupení reakce zajištěna bojová pohotovost několika zvlášť spolehlivých jednotek. Také některé územní stranické orgány v krajích a okresech navazovaly styky s komunisty u jednotlivých útvarů.

Armáda v únoru 1948 nebyla mezi hlavními silami, které určovaly vývoj událostí. Po boku dělnické třídy a pod vedením KSČ se aktivně na únorových událostech podíleli nepokrokovější příslušníci velitelského sboru, opírající se o podporu většiny mužstva. I za této situace však armáda jako celek přispěla k hladkému a klidnému průběhu Února tím, že zvládla situaci ve svých řadách. Izolováním stoupenců reakce byly zmařeny plány buržoazie na případné zneužití armády.

Hodnocení úlohy ozbrojených složek v Únoru nelze jednostranně zveličovat a naopak zase snižovat. I když nepředstavovaly rozhodující sílu, přece jen se na řešení celé situace svým způsobem pozitivně podílely. Záměrné zveličování úlohy ozbrojeného prvku reakcí mělo vždy zastřít, že Únor 1948 byl zákonitým a přirozeným vyvrcholením téměř tři desetiletí trvajícího zápasu, v němž Komunistická strana Československa vedla dělnickou třídu a všechen pracující lid v boji za jejich třídní a sociální osvobození. Možnost případného použití ozbrojených složek revolučními silami se v této situaci zcela nevyužívala. V žádném případě nebyl Únor výsledkem použití ozbrojeného násilí.

Vítězné završení procesu přerůstání národně demokratické revoluce v so-

cialistickou mělo velký význam pro obohacení zkušeností mezinárodního komunistického hnutí. Únor svými výsledky otevřel plně cestu k socialistické výstavbě v průmyslově vyspělé zemi. Tím vyvrátil jednu ze základních tezí antikomunistů a reformistů o tom, že socialistická revoluce se hodí jen pro méně vyvinuté země. Poznatky naší strany a jejího vítězného boje v letech 1944 až 1948 jsou dokladem tvůrčího uplatnění marxismu-leninismu, potvrzením obecných zákonitostí socialistické revoluce a mohou proto být cenným zdrojem poučení pro země usilující o přechod k socialismu.

Na oslavách 20. výročí Vítězného února vysoce zhodnotil význam února 1948 i generální tajemník ÚV KSSS soudruh L. I. Brežněv: „Neochvějná věrnost marxisticko-leninským zásadám umožnila zmařit imperialistické spiknutí, rozdrtit síly reakce a přivodit revoluční obrat v osudech země. Komunistická strana Československa významně přispěla do pokladnice světových revolučních zkušeností, neboť na příkladu ukázala, jak uskutečňovat socialistickou revoluci bez ozbrojeného povstání v rámci ústavního vývoje, s odhodlanou podporou miliónových mas, jež povstaly na výzvu strany“.

Etapa socialistické výstavby naší země započatá Únorem 1948 je nesporně nejslavnější etapou v celých dosavadních dějinách našich národů, neboť představuje vyvrcholení revolučních tradic našeho lidu. Výsledky, jichž při výstavbě socialismu dosáhla dělnická třída a všechen pracující lid vedený KSČ, nejpádněji prokazují přednosti socialistického společenského zřízení nad kapitalistickým. Úspěchy, jichž jsme dosáhli v Československu při budování socialismu naplňují náš lid a naši stranu pocity radosti a hrdosti.

Československá lidová armáda budovaná po Únoru 1948 jako ozbrojená pěst dělnické třídy plnila a plní tento úkol jako organizovaná síla socialistické moci. Proto, navazující na nejlepší revoluční tradice československých bojovníků za internacionální obranu prvního státu dělníků a rolníků, budovala KSČ v poúnorovém období Československou lidovou armádu jak armádu socialistického typu. Vycházela v tomto díle důsledně z leninského učení o obraně socialistické vlasti. Toto učení tvořilo v celém poúnorovém období teoreticko-metodologické a programové východisko výstavby naší armády. Po Únoru 1948 byla vytvořena nová třídní revoluční tradice československých ozbrojených sil.

Dnes je ČSLA moderní soudobou bojeschopnou armádou, pevnou součástí armád států Varšavské smlouvy. XV. sjezd strany vysoce ocenil dosažený stupeň její bojové a politické připravenosti a konstatoval, že máme spolehlivou armádu, která je připravena kdykoli splnit své vlastenecké a internacionální povinnosti. Socialistické Československo se svou rozvinutou ekonomikou, technikou a kulturní úrovní i vědeckovýzkumnou základnou je a bude i v příštích letech důležitým faktorem vědeckotechnického a vojenského potenciálu socialistických zemí.

Současná vojenskopolitická linie, která se opírá o historickou kontinuitu politiky strany, po nástupu nového vedení strany v čele se soudruhem Gustávem Husákem tvůrčím způsobem reaguje na nové jevy a situaci ve světě. Socialistický charakter naší armády je zajišťován především důsledným uplatněním vedoucích úloh strany ve všech oblastech života vojsk a štábů. V principech výstavby Československé lidové armády se důsledně odrážejí nové požadavky, které vyzvedávají do popředí jednotlivé etapy vývoje našeho státu.

Na XV. sjezdu strany bylo zdůrazněno, že narůstání řídicí a usměrňující úlohy strany ve všech oblastech socialistického státu včetně armády je objek-

tivní zákonitostí výstavby rozvinuté socialistické společnosti. Rostoucí význam vedoucí úlohy strany jako základního principu výstavby socialistické armády je dnes podmíněn především nebývalou složitostí úkolů vojenské výstavby, růstem uvědomělé aktivity a iniciativy širokých mas vojáků a jejich velitelů, zvyšující se úlohou a významem společenských organizací, vyššími nároky na rozvoj teoretické práce v oblasti vojenství a dalšími činiteli. Proto mezi významné úkoly prohlubování vedoucí úlohy strany v ČSLA patří zvyšování účinnosti poznávací, programátorské, realizační a kontrolní činnosti vojenských rad, velitelů, politických orgánů a stranických organizací.

Vnějšími faktory, zvyšujícími význam vedoucí úlohy strany, je zejména stálé sblížování socialistických zemí a prohlubující se integrace i ve sféře vojenství. Složitost současného mezinárodního vývoje, třídní boj mezi silami socialismu a imperialismu, pokroku a reakce v epoše jaderných zbraní zvýrazňuje vůdčí úlohu komunistických stran socialistických zemí.

„Předsednictvo ústředního výboru strany“ — uvádí zpráva o činnosti ÚV KSČ na XV. sjezdu strany — „se často zabývalo otázkami Československé lidové armády, zkvalitňováním jejího velitelského sboru, politickou a bojovou přípravou vojsk. Dbalo, aby naše armáda měla vše, co potřebuje k zajištění našich hranic, aby se rozvíjela jako moderní armáda, osvojovala si soudobou vojenskou techniku a zvládla vojenské mistrovství. Aby upevňovala svazky se Sovětskou armádou a armádami bratrských zemí Varšavské smolovy“.

Politická linie strany vyjadřuje jednotu politických, vojenskoodborných i technických stránek výstavby armády. Je konkretizována rozkazy a nařízeními ministra národní obrany, především rozkazem pro výcvikový rok. V tom je také jeho základní politický smysl a význam.

Hlavní politická správa ČSLA věnuje trvalou pozornost rozpracování linie XV. sjezdu do oblasti stranickopolitické práce v armádě. Výrazem toho je mimo jiné zpracování výhledu stranickopolitické práce v ČSLA do XVI. sjezdu KSČ. Hlavní pozornost je soustředěna na dvě oblasti. Je to především upevnění marxisticko-leninského charakteru armádní stranické organizace a posílení její akční jednoty při všestranném zvyšování vlivu na bojovou pohotovost, morálně politický stav a kázeň. Další oblast tvoří cílevědomá výchova příslušníků ČSLA jako uvědomělých budovatelů a obránců socialistické vlasti, oddaných vlastenců a internacionalistů. Zvýšená péče je věnována ideovým stránkám, především zajištění komplexního působení systému ideové výchovné, masové politické a kulturně výchovné práce na osobnost každého příslušníka armády.

Před XV. sjezdem KSČ, i v určitém období po jeho skončení, jsme se věnovali hlavně programovým otázkám a prohloubili jsme poznávací funkci ve stranické činnosti. Nyní, kdy se nacházíme prakticky v klíčové době šesté pětiletky, se plně soustředíme na akční i realizační poslání politické práce. To nikterak neznámá, že bychom měli zanedbávat poznávací a rozborovou činnost. S veškerou naléhavostí si však uvědomujeme, že základním smyslem a kritériem účinnosti práce stranických organizací, politických orgánů, každého komunisty jsou konkrétní politické a pracovní výsledky na úseku, za který zodpovídá. To vyžaduje, aby politické orgány a stranické organizace nejen zaznamenávaly nedostatky, přijímaly nová usnesení a opatření, ale aby s dostatečnou energií kontrolovaly plnění toho, o čem bylo již rozhodnuto. Aby se při tom vážně a závazně postavily proti lhostejnosti, nedůslednosti i neodpovědnosti, ať už se projevuje v jakékoliv podobě a u kohokoliv.

Jak potvrdily výsledky uplynulého výcvikového roku i plnění současných úkolů, naprostá většina příslušníků armády jednomyslně podporuje politiku KSČ a aktivně přistupuje k plnění úkolů bojové a politické přípravy. Je zvláště potěšitelné, že toto úsilí je provázáno masovým projevem iniciativy a aktivity vojáků. Statistice individuálních a kolektivních závazků je zaměřeno k otázkám zvýšení úrovně bojové a politické připravenosti. Je to výmluvným dokladem vztahu našich vojáků ke svým povinnostem, k budování a obraně své socialistické vlasti.

Projevy uvědomělosti mas vojáků a velitelů se pozitivně odrážejí na celkové úrovni morálně politického stavu ČSLA. Neustálý růst bojové připravenosti armády však klade ještě vyšší požadavky na účinnost politické a ideově výchovné práce. A tak přesto, že v uplynulém období, zejména v kampani k 60. výročí VŘSR i v průběhu výročních členských schůzí, došlo ke zlepšení a všestrannému rozvoji ideologické práce v armádě, nelze na dosaženém stupni setrvávat. Systém naší ideově výchovné práce musí ještě efektivněji působit na všechny základní otázky života v jednotkách. Chceme, aby s větší hloubkou a pronikavostí postihoval problémy u vojsk a včas na ně bylo reagováno. V ideologické práci se musíme rozhodněji zbavovat překonaných stereotypních přístupů, větší pozornost věnovat jednotlivcům, oprostít se od zbytečného administrování a účinněji bojovat proti všem projevům formalismu.

Jedním z nejdůležitějších prostředků k dosažení těchto cílů je důsledná realizace Směrnice pro ideologickou práci v ČSLA. Uskutečňovat zásady všestranného komplexního přístupu k organizaci a provádění ideologické práce v podmínkách ČSLA. Respektovat poznatek, že ideově výchovná práce proniká stále více do všech oblastí vojenské činnosti a stává se jedním z hlavních faktorů úspěšného řešení úkolů.

Objektivní povaha soudobého vojenství je dnes taková, že nelze vystačit s rutinou a zaběhnutými přístupy. Proto v odborné, organizátorské i politické činnosti vojenských kádřů vystupuje do popředí požadavek vědecké věcnosti. Hlavní velitel Spojených ozbrojených sil států Varšavské smlouvy maršál Kulikov o tom napsal: „Dnes je mimořádně aktuální leninská teze, že vedoucí nejsou čistými administrátory, nýbrž teoretiky, vědeckými pracovníky, proto je tak důležité organizovat praktickou činnost velitelů, štábů a politických orgánů v těsném sepětí s vojenskovědeckou prací, s tvůrčím hledáním nejlepšíh rozhodnutí ve složitých otázkách vojenství.“

Proto věnujeme v poslední době tolik pozornosti otázkám leninského stylu práce. Jeho základem je hluboká znalost zákonů společenského rozvoje a zákonitostí ozbrojeného boje, ideově teoretická odborná, technická a všeobecná připravenost důstojníků. Osvojovat si leninský styl práce — to vedle potřebné sumy znalostí také předpokládá cílevědomé vytváření návyků a schopností, a to nejen v době studia na vojenských školách, ale především v praktickém životě u jednotek nebo útvarů.

V systému práce velitelských a politických orgánů musí zaujímat stále místo zkoumání názorů a nálad příslušníků jednotek a útvarů a jejich morálně politických kvalit. Jen tak lze docílit potřebné adresnosti ve výchovném působení. Je třeba zdůraznit, že k tomu je nutná jednotna názorů na základní otázky politické a vojenské výchovy, na problémy života kolektivů a naprostý soulad práce velitelů, politických pracovníků, stranických a svazáckých organizací a celých vojenských kolektivů.

Odkaz Vítězného února je pro nás nevyčerpatelným zdrojem poučení. Je při-

tomen v naší každodenní práci při plnění linie XV. sjezdu strany. Nejdůležitějším, čím k nám promlouvá, je životní význam našeho spojení se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi. Toto spojení znemožnilo v Únoru 1948 imperialistickou vojenskou intervenci v Československu a bylo hlavním vnějším faktorem přerůstání revoluce a řešení politické krize ústavní cestou. V uplynulých třiceti letech toto spojení, organizačně upevněné Varšavskou smlouvou, vytvořilo základní podmínky pro výstavbu socialismu v naší zemi.

Neméně významným poučením je, že dělnická třída ve svazku s ostatními pracujícími zvítězila v rozhodném střetnutí s buržoazií proto, že v jejím čele stála marxisticko-leninská Komunistická strana Československa, která se v průběhu předcházejících třídních a národních zápasů stala uznávaným politickým vůdcem lidových mas. Historická zkušenost tak znovu potvrdila nezbytnost vedoucí úlohy marxisticko-leninské strany jako podmínky vítězství nad kapitalismem a vybudování socialistické společnosti.

Revoluční cesta strany a únorové vítězství prokázaly, že síla komunistické strany je v jejím spojení s dělnickou třídou a širokými masami pracujícího lidu měst a venkova. Na Gottwaldovo heslo „Čelem k masám“ navázala po dubnu 1969 politika nového vedení strany v čele se soudr. Gustávem Husákem. Poučení slavnou historií, ale i zkušenostmi krizových let, jsme si vědomi, že tato politika musí být trvalou součástí veškeré naší práce i v Československé lidové armádě. V únoru 1948 i při řešení důsledků krize se více než kdy jindy potvrdila pravdivost leninské teze, že nic není tak důležité pro vítězství revolučních myšlenek jako získání všeho lidu pro jejich realizaci.

K porážce buržoazie v Únoru 1948 přispělo dále to, že v průběhu revoluce se posílil a dále upevnil svazek dělnické třídy s pracujícím rolnictvem a pokrokovou inteligencí. Tento svazek se stal v minulosti politickým základem Národní fronty Čechů a Slováků a je jím na novém základě i dnes.

Vítězství pracujícího lidu mohlo být dosaženo konečně také proto, že KSČ cílevědomě spojovala revoluční boj našeho lidu s revolučním bojem mezinárodního komunistického hnutí. Především se opírala o nezištnou bratrskou pomoc, jež našemu lidu a naší straně poskytoval Sovětský svaz a jeho slavná komunistická strana. Důsledná věrnost principu proletářského internacionalismu je rozhodující zárukou vítězné cesty našeho lidu k socialismu.

Základní poučení z třicetileté výstavby ČSLA jako armády socialistického typu spočívá v neposlední řadě v tom, že předpokladem úspěchu je důsledné dodržování leninských principů při výstavbě našich ozbrojených sil. Vědomi si těchto zkušeností vracíme se v těchto dnech k Únoru jako k jednomu z hlavních ideových zdrojů inspirace pro další výstavbu ČSLA. V tom je také pro naši armádu Únor věčně živým odkazem.